

Motion gällande förslag till åtgärder för mer kvalitet och kontinuitet inom hemtjänsten.

Vi är mitt i en omorganisation av äldreomsorgen i Östhammars kommun som beslutades utan att alla kommunens folkvalda, d v s kommunfullmäktige tilläts påverka eller delta i beslutet. Inte heller den berörda personalen var informerade eller delaktiga i det som kallades "Trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun". Beslutet känns renodlat administrativt, med mindre inriktning på de redan kända huvudproblemen som är hög sjukfrånvaro, stress och hög personalomsättning. Vi ser det som bekymmersamt att kommunen genomför så pass genomgripande omorganisationer utan hänsyn till det som egentligen borde adresseras och åtgärdas.

Bristerna som vi ser det beror på hur man ser på personalens roll och det interna debiteringssystemet "minuttaxa". Personalen som arbetar inom hemtjänsten har idag för lite tid hos de äldre vilket ett ständigt problem som späs på av att kommunen betalar för varje utförd minut av hemtjänst. Det innebär en jakt på minuter som präglar hela arbetsdagen för de som arbetar inom hemtjänsten. En minutjakt som även i allra högsta grad påverkar de äldre. De som arbetar inom hemtjänsten behöver få betydligt mer utrymme att använda sitt yrkeskunnande och få bättre förutsättningar att arbeta utifrån varje människas individuella behov. Allt för att på sikt bygga upp ett mer attraktivt arbete där kontinuitet och kvalitet går före jakten på minuter. Trots all stress, med påtalande sjukskrivningar som följd hos personalen fortsätter jakten på minuter som en spegel av hur kommunen själv ser på och värderar hemtjänsten och omsorgen .

Då grunden i dagens system är den s k "minuttaxan", där kommunen låter administrativ personal "tilldela" minuter till brukaren på individnivå, minuter som sedan följer med i hela kedjan. Minuter och olika taxor för service – som städning och tvätt – och omvårdnad. För att hantera detta krävs mycket administration, vars andel av den totala kostnaden för den kommunala hemtjänsten inte tydliggörs. Något som borde varit en del av beslutsunderlaget till den nu pågående omorganisationen.

Då vi ser "minuttaxestystemet" som själva kärnan i problemet, då den leder till onödig stress både för hemtjänstpersonal och brukare, och något som skapar administration istället för "händer i omsorgen" föreslår vi att det tas bort, och att den nya verksamheten utformas utifrån detta.

Mer respekt för personalens yrkeskunnande, större utrymme för de äldre och sjuka, att själva få bestämma över sin egen tid, goda arbetsvillkor och ett annat sätt att mäta omsorgen på än minuter. Det tror vi är framtiden för välfärden. Det är så vi kan minska stress, personalomsättning och sjukfrånvaro, för att på sikt bygga upp en organisation baserad på kvalitet och kontinuitet.

Lokalpartiet BoA yrkar:

att minuttaxan inom hemtjänsten läggs ner.

att ett nytt enkelt rakt taxesystem införs för mindre behov av administration, d v s resurserna transformeras från administration till omsorg.

att verksamheten själva får välja fordon för att passa verksamhetens behov.

att kontinuiteten är viktig även för brukarna inom hemtjänsten som skall vårdas av max fem personer eller ett team per vecka.

Lars O. Holmgren

Lokalpartiet BoA

Svar på motion från Lokalpartiet BoA gällande ”förslag till åtgärder för mer kvalitet och kontinuitet inom hemtjänsten.”

Medarbetarna inom hemtjänsten har en stor yrkeskunskap. Den kunskapen är oerhört viktig vid den dagliga omvårdnaden, men också i planeringen av insatserna.

Utgångspunkten och grunden för hemtjänsten är individens behov i centrum (IBIC) via de beviljade insatserna den enskilde får utifrån det beslut som fattas av ansvarig biståndshandläggare. Biståndshandläggarnas beslut utgår socialnämndens riktlinjer inom äldreomsorgen (Bilaga 1, SN § 23/2018). *”Syftet med riktlinjerna är att säkerställa att handläggningen av ansökningar om bistånd enligt Socialtjänstlagen och utförandet av beviljade insatser görs rättssäkert, effektivt och likvärdigt. Riktlinjerna utgör ingen ram för vad den enskilde kan ansöka om utan ska vara en vägledning i handläggningen av ärenden och i genomförandet av beviljade insatser”.*

Tidsschabloner används av biståndshandläggarna till stöd för de bedömningar av insatser till den enskilde som beviljas. Utgångspunkten är alltid den enskildes individuella behov, tidsschablonerna är en vägledning. På varje ort finns det en planerare som arbetar helt eller delvis med planering av hur hemtjänstuppdraget ska utföras och hur resurserna ska fördelas.

Planering och resurser inom hemtjänsten har alltså sin utgångspunkt i biståndsbeslutet och den genomförandeplan som upprättas av kontaktmannen tillsammans med omsorgstagaren. Kontaktmannen har en viktig roll i utvecklingen av den personliga omvårdnaden och kvalitén i insatserna den brukaren/den äldre är beviljad. Utifrån beviljad tid sker sedan en planering av insatserna på daglig basis.

Fram tills 2018 fick hemtjänsten en anslagsbudget istället för ersättning för faktiskt utförda insatser till den enskilde. Analysen visade på ett stort ekonomiskt underskott inom hemtjänsten samtidigt som omsorgstagaren inte fick den tid för insatser de var beviljade i sina biståndsbeslut. Det fanns också stora skillnader mellan både personalgrupper, enskilda personal och enskilda omsorgstagare.

2018 års hemtjänst innebar alltså stora underskott – över 31 miljoner för hemtjänsten. Det fanns all anledning att komma bort från ett system som inte kunde säkerställa varken utförd tid hos omsorgstagaren, alltså att den enskilde fick den hjälp som den var beviljad, och stora svårigheter att arbeta med ekonomin. Att ersätta verksamheten för utförd tid istället för anslagsbudget valdes utifrån behovet att få bättre kontroll över både kvalitet och ekonomi.

Vi måste fortsätta arbeta för en trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun. I det arbetet ligger att se över hemtjänstens förutsättningar och kvalitet. Att arbeta med människor inom välfärden är komplext och kräver både kunskap, erfarenhet och rätt förutsättningar. Men det kräver också att vi anpassar oss till den enskildes behov och önskemål, både i stunden och över tid. Vi arbetar ständigt med att förbättra vården och omsorgen utifrån de äldres behov och önskemål och där är arbetsmiljö, rekrytering och kompetensutveckling viktiga delar.

Sektor omsorg har både pågående och planerade aktiviteter inom de fyra fokusområden som presenteras i den statliga utredningen *Vilja välja vård och omsorg* (SOU 2021:52).

- Förnya, behålla och utveckla kompetens
- Stärk ledarskapet
- Skapa trygga anställningsförhållanden och en god arbetsmiljö
- Ta tillvara ny teknik

Gällande personalkontinuitet vet vi att det är en viktig del när det kommer både till upplevd trygghet och kvalitet. Socialnämnden har gått några försiktiga steg framåt där: Från och med årsskiftet är det vård och omsorgspersonalen som stöttar och hjälper den enskilde med städningen. Tidigare var det personal från samhäll. Det förbättrar kontinuiteten när samma personal som hjälper dig upp på morgonen, stannar och också hjälper dig att städa. Handlingsplanen ”Trygg och hållbar äldreomsorg” innehöll också uppstarten av en resurspool, med fast anställd omsorgspersonal på schema, vilka används som vikarier. Det ger också bättre trygghet, kvalitet och kontinuitet. Men vi kommer fortsätta arbetet med att förbättra och förnya äldreomsorgen i vår kommun.

I fordonsupphandling ska självklart verksamheternas behov tillvaratas. Det innebär inte att alla verksamheter kan välja fritt bland bilmärken och modeller. I upphandling ses framförallt till verksamhetsbehov, men också till pris, säkerhet, kvalitet och miljöpåverkan. Inför den kommande delupphandlingen finns personalrepresentanter med i arbetet för framtagandet av upphandlingsunderlag.

Kommunfullmäktige föreslås avslå motionen i sin helhet.

2022-02-04

Lisa Norén (S)

Ordförande i socialnämnden

Östhammars kommun